

KOMISIA PRE KATECHIZÁCIU A ŠKOLSTVO
KONFERENCIE BISKUPOV SLOVENSKA

UČEBNÉ OSNOVY
NÁBOŽENSKEJ VÝCHOVY

RÍMSKOKATOLÍCKEHO A GRECKOKATOLÍCKEHO NÁBOŽENSTVA

PRE 1. – 4. ROČNÍK ZÁKLADNÝCH ŠKÔL

ISBN: 80-7114-381-2

KOMISIA PRE KATECHIZÁCIU A ŠKOLSTVO
KONFERENCIE BISKUPOV SLOVENSKA

U Č E B N É O S N O V Y
NÁBOŽENSKEJ VÝCHOVY

RÍMSKOKATOLÍCKEHO A GRECKOKATOLÍCKEHO NÁBOŽENSTVA

PRE 1. – 4. ROČNÍK ZÁKLADNÝCH ŠKÔL

Výpracovala: Mgr. Agáta Moňoková (1. a 3. ročník)
Výpracoval: ThLic. Ján Jenčo (2. a 4. ročník)

Učebné osnovy schválila KBS na plenárnom zasadnutí 3. 6. 1992 v Nitre.
Ministerstvo školstva SR schválilo dňa 19. 7. 2002 pod číslom 880/2002-41

© Komisia pre katechizáciu a školstvo Konferencie biskupov Slovenska, 2002
© LÚČ, vydavateľské družstvo Bratislava, 2002

Charakteristika predmetu

Náboženstvo ako skutočnosť, ktorá sa nás dotýka, je súčasťou nášho životného procesu, je ústredným stavebným kameňom nášho interpretačného modelu a tiež jeho identity. Náboženská výchova je utváraná ako predchádzajúce rozhodnutie pre dobro dieťaťa, pre rozvoj najhlbších dimenzií jeho osobnosti. Cieľom náboženskej výchovy v škole, na báze hodnôt, je základná sloboda, dospelosť a samostatné rozhodovanie mladého človeka.

Predmet „náboženská výchova“ je výchovno-vzdelávacím predmetom, na ktorom je nevyhnutné osvojiť si vedomosti a skúsenosti, ktoré majú neodmysliteľný vplyv na vytváranie základného náboženského postoja a uvádzanie do praxe v podobe kresťanského životného štýlu.

Nakoľko dejiny a kultúra nášho národa, ako aj celej Európy, stoja na kresťanskom základe, položenom svätým Cyrilom a Metodom, je samozrejme toto duchovné bohatstvo poznávať a rozvíjať súčasne so zdokonaľovaním sa v ďalších oblastiach spoločenského i osobného života.

Nadväznosť predmetu

Predmet náboženská výchova na I. stupni je neodmysliteľnou nevyhnutnosťou, nakoľko naň nadväzuje učebný plán na II. stupni, kde sa vyučuje ako povinne voliteľný v alternatíve s etickou výchovou. Tento plán má za cieľ sprostredkovať žiakom základné náboženské pravdy o Bohu a pripraviť ich na prijatie sviatosti zmierenia a Eucharistie. Vo 4. ročníku sa bližšie oboznamujú s ďalšími sviatosťami a liturgiou Cirkvi. Tematické plány na II. stupni pokračujú starožitnými dejinami, príchodom Božieho Syna na svet, cirkevnými dejinami, zodpovednosťou za dar života a tvorbu životného štýlu.

Obsah učiva na I. stupni

Na I. stupni sa žiakom odovzdávajú základné vedomosti a poznatky o Bohu a pravdách viery. Uskutočňujú sa tu prvé kroky praktizovania kresťanskej viery a sviatosťného života, ktoré sa ďalej prehľbujú na II. stupni ZŠ a tiež na SŠ.

Pre Konferenciu biskupov Slovenska vydal LÚČ, vydavateľské družstvo Bratislava, v roku 2002 mimo edície.
Autor: Mgr. Agáta Moňoková (1. a 3. ročník)
ThLic. Ján Jenčo (2. a 4. ročník)
Zodpovedný redaktor: Ing. Mgr. Eugen Valovič
Jazyková úprava: Mgr. Mária Majerníková
Prvé vydanie, 37 strán.
ISBN: 80-7114-381-2

1. ročník: Žiaci poznávajú základnú náuku o Bohu, Stvoriteľovi všetkého, čo jestvuje, o Ježišovi, Božom Synovi a Vykupiteľovi človeka. Začínajú si uvedomovať a formovať vzťah k Bohu a k ľuďom.

2. ročník: Rozvíja poznatky o Ježišovi a jeho verejnom účinkovaní a božskej moci. Žiaci si začínajú uvedomovať bližší vzťah medzi nimi a Ježišom, ktorý ich osobne oslovuje.

3. ročník: Stáva sa pre žiakov hlboko motivačným, lebo sa majú bezprostredne stretnúť s Božím Synom v dare odpustenia a chlebe života – vo svätom prijímaní. Osvojenie si praktizovania sviatosti zmierenia a Eucharistie ako niečo neodmysliteľného pre zdravý a pokojný rozvoj osobnosti.

4. ročník: Ako Boží ľud liturgiou spoločne oslavujeme Boha, nášho Otca a najvyššieho Dobrodinca. Žiaci sa oboznamujú so všetkým, čo súvisí s liturgiou. Zúčastňovaním sa na liturgickom slávení prehľbujú osobný vzťah s Bohom i s ostatnými ľuďmi navzájom.

Výchovné a vzdelávacie ciele

Pre dosiahnutie cieľa výučby treba mať na zreteli vzdelávacie a výchovné ciele. Vzdelávacím cieľom náboženskej výchovy na I. stupni ZŠ je podanie základných pravd viery, kresťanská orientácia, pochopenie významu sviatosti a liturgie. Vedomostná stránka má spontánne prejsť do výchovného procesu dieťaťa, kde sa postupne buduje a rozvíja jeho kresťanský životný postoj.

Učebnice a literatúra

Komisia pre katechizáciu a školstvo Konferencie biskupov Slovenska vydala pre I. stupeň tieto učebnice:

1. ročník – Radosná cesta s Pánom Ježišom

2. ročník – Mój priateľ Ježiš

3. ročník – Moje stretnutie s Ježišom

4. ročník – Oslavujeme Pána

Učebnice obsahujú 25 tém, ktoré možno doplniť témami príslušného liturgického obdobia a cirkevných sviatkov. Katechéta môže učivo rozšíriť aj podľa situácie a potreby žiakov. Ďalej sa mu ponúkajú metodické príručky pre príslušný ročník, ktoré vydala Komisia pre katechizáciu a školstvo KBS a ďalšie metodické príručky pre prvý stupeň:

KOLEKTÍV KATECHÉTOV KOŠICKEJ ARCIDIECÉZY: *Prežívame*

liturgický rok I. Košice, 1993.

KOLEKTÍV KATECHÉTOV KOŠICKEJ ARCIDIECÉZY: *Prežívame*

liturgický rok II. Košice, 1994.

KOLEKTÍV KATECHÉTOV KOŠICKEJ ARCIDIECÉZY: *Prežívame*

liturgický rok III. Košice, 1996.

KOLEKTÍV AUTOROV: *S tebou Pane.* Diecézna katechetická komisia pri archiepiscope úrade v Košiciach. Košice, 1999.

JURČÁKOVÁ, S., LENČZ, L., SYNEKOVÁ, M., ŽITŇANSKÁ, T.: *Metodická príručka výchovy k láske a čistote pre I. stupeň ZŠ.* Bratislava : Komisia

pre katechizáciu a školstvo KBS, 1999.

BRATISLAVSKO-TRNAVSKÉ ARCIDIECÉZNE KATECHETICKÉ STREDISKO: *Nápady I.* Komisia pre katechizáciu a školstvo KBS, 2000.

Okrem záväzných učebníc katechéta používa základný materiál Sväté písmo a Katechizmus Katolíckej cirkvi.

Žiaci môžu používať pracovné zošity pre jednotlivé ročníky.

PRVÝ ROČNÍK

Charakteristika 1. ročníka

Vyučovanie náboženstva v 1. ročníku oboznamuje žiakov so základnými pravdami viery, ako je stvorenie sveta, stvorenie človeka, učí o príchode Božieho Syna na tento svet, o jeho živote, smrti, zmŕtvychvstaní.

V tomto ročníku sa budujú základy vzťahu lásky k Bohu a k blížnemu.

Prehľad učiva	Orientačný plán hodín.
Boh Stvoriteľ	4
Vo svete nie som sám	3
Hrdinovia dobra	4
Ježišov príchod	5
Ježiš, Boží syn	7
Ježiš ma miluje	10
Spolu	33

OBSAH, NAUČNÉ (A) A VÝCHOVNÉ (B) CIELE

1. Boh Stvoriteľ

1.1. Moje prázdningy

- A: – Objaviť Božiu lásku cez stvorené veci.
B: – Vzbudiť v deťoch vďačnosť voči Bohu za stvorenie.

1.2. Príroda - Božie dielo

- A: – Poukázať na: – múdrosť Boha cez prírodu, ktorá je Božím dielom,
– na starostlivosť Boha o svet,
– vlastnosti Boha.
B: – Vzbudiť v deťoch lásku a úctu k Bohu – pôvodcovi života a ku všetkému, čo stvoril.

1.3. Ja

- A: – Pochopiť, že: – Boh je náš Stvoriteľ a náš nebeský Otec,
– život je veľký Boží dar, som stvorený z lásky.
B: – Vieť deti k vďačnosti voči Bohu a k obdivu za dary, ktoré má každý človek, za život,
– učíme sa nazývať Boha „naš nebeský Otec“.

2. Vo svete nie som sám

2.1. Patím do rodiny

- A: – Uvedomiť si, že: – rodičov nám dal Pán Boh,
– každý člen rodiny má svoju úlohu.
B: – Vieť deti: k úcte a poslušnosti k rodičom,
– k modlitbe za rodičov.

2.2. Kamaráti

- A: – Poukázať na vlastnosti dobrého kamaráta,
– predstaviť deťom Pána Ježiša ako Božieho Syna a najvernejšieho priateľa.
B: – Vieť deti: – k výberu dobrých kamarátov a modlitbe za nich,
– k osobnému vzťahu k Pánu Ježišovi a situácii modlitbe.

2.3. Škola

- A: – Uvedomiť si, že v škole máme rozvíjať schopnosti dané od Pána Boha, aby sme si navzájom slúžili v láske.
B: – Vzbudiť v deťoch: – túžbu po vedomostiach,
– predsaďte svedomito si splniť školské povinnosti.

3. Hrdinovia dobra

3.1. Svet dobra a zla

- Poukázať na pôvod zla vo svete – prvý hriech ľudí.
A: – Naučiť deti rozlišovať dobro a zlo,
– poukázať na následky konania dobra a zla.
B: – Nabádať deti k šíreniu dobra,
– nabádať deti k večnému spytovaniu svedomia.

3.2. Hrdinovia lásky

- A: – Oboznámiť žiakov s podobenstvom o milosrdnom Samariťanovi,
– poukázať na pravé hodnoty hrdinstva.
B: – Viesť deti k prejavom pomoci každému, kto ju potrebuje.

3.3. Mikuláš

- A: – Oboznámiť žiakov so životom sv. Mikuláša.
B: – Nabádať deti k darovaniu a deleniu sa s inými.

4. Ježišov príchod

4.1. Mária

- A: – Oboznámiť deti s udalosťami zvestovania,
– poukázať na výnimočnosť Panny Márie.
B: – Viesť deti k mariánskej úcte – modlitba Zdravas' Mária.

4.2. Advent

- A: – Predstaviť deťom: – Advent – čas prípravy na príchod Ježiša,
– adventný veniec.
B: – Vzbudiť v deťoch túžbu čo najlepšie sa pripraviť na narodenie Pána Ježiša.

4.3. Ježišovo narodenie

- A: – Oboznámiť deti s udalosťou narodenia Ježiša Krista.
B: – Viesť deti k vďačnosti za najväčší Boží dar – Mesiáša.

4.4. Vianoce v našej rodine

- A: Poukázať na to, že Ježiš – Láska chce byť v každej rodine.
B: Viesť deti: – k správnenému chápaniu a prežívaniu Vianoc,
– k posilňovaniu rodinných vzťahov.

4.5. Ježiš je živý dar

- A: – Vysvetliť deťom, že: – dar je prejavom lásky,
– Ježiš sa nám dáva ako dar, je prítomný v bohostánku.
B: – Viesť deti k vďačnosti voči Ježišovi Kristovi,
– nabádať k návšteve kostola a účasti na nedelnej svätej omši.

4.6. Poklona pri jaskľkách

- A: – Poukázať na to, že Ježiš je Boží Syn, preto sa mu klaňajú pastieri i kráľi.
B: – Viesť deti k vnútornej a vonkajšej poklone.

5. Ježiš, Boží Syn

5.1. Ježišovo detstvo

- A: – Vysvetliť podobnosť malého Ježiša s nami vo všetkom okrem hriechu.
B: – Brať si príklad od Pána Ježiša v poslušnosti voči rodičom.

5.2. Ježiš zjavuje svoju moc

- A: – Predstaviť Ježiša ako učiteľa a mocného Boha – zázračné rozmnoženie chleba,
– pochopiť, že zázrak môže urobiť len Boh, a nie človek.
B: – Obdivovať Ježišovu moc a lásku, s ktorou robí zázraky,
– uvedomiť si, že Boh nám dáva jedlo a chlieb každý deň,
– viesť deti k vďačnosti za každodenný pokrm cez modlitbu pred jedlom a po jedle.

5.3. Ježiš pomáha

- A: – Predstaviť Ježiša, ktorý má súcit s tupiacimi a zázračným spôsobom im prinavracia zdravie – uzdravenie ochmutého,
– poukázať na to, že zdravie je veľký dar.
B: – Viesť deti, aby si všímali potreby bližných a ochotne pomáhali,
– povzbudiť k ochrane zdravia a života svojho aj iných.

5.4. Chcem byť ako Ježiš

- A: – Charakterizovať život Pána Ježiša slovami Svätého písma:
„Kde chodil, dobre robil.“
B: – Podnecovať deti, aby si všímali svoje správanie voči iným a snažili sa pripodobňovať Pánu Ježišovi.

5.5. *Otče náš*

- A: – Vysvetliť žiakom modlitbu Otče náš,
– Ježiš je vzorom modlitby,
– na príklade Pána Ježiša ukázať, kedy, kde a ako sa máme modliť.
B: – Pestovať u žiakov potrebu modliť sa často,
– naučiť žiakov modlitbu Otče náš,
– nájsť si miesto a pravidelný čas na modlitbu ráno, večer.

6. Ježiš ma miluje

6.1. *Oslava Ježiša*

- A: – Vysvetliť oslavu Ježiša na Kvetnú nedeľu,
– predstaviť Ježiša, ktorý chce: – kralovať nie mocou, ale láskou,
– byť kralom našich sídc.
B: – Vieť deti k radostnej oslave Ježiša ako skutočného kráľa neba a zeme.

6.2. *Sláva Otcu i Synu, i Duchu Svätému*

- A: – Predstaviť žiakom najväčšie tajomstvo: Najsvätejšia Trojica – jeden Boh v troch osobách.
B: – Naučiť deti prakticky si uctievať Najsvätejšiu Trojicu – prežehnaním sa, modlitbou Sláva Otcu...

6.3. *Ježiš má nepriateľov*

- A: – Pochopiť, že tak ako Ježiš odpúšťal svojim nepriateľom, aj ľudia si majú navzájom odpúšťať.
B: – Povzbudiť deti: – aby dokázali prijať aj sklamanie a krivdu,
– ako Ježiš vždy odpustil a nemať na nikoho ťažké srdce.

6.4. *Ježiš na kríži*

- A: – Oboznámiť žiakov s Ježišovým utrpením,
– poukázať na: – Ježiša, ktorý trpí za naše hriechy, aby nás vykúpil a otvoril nám nebo,
– veľkú lásku Ježiša k ľuďom a poslušnosť nebeskému Otcovi,
– hriech, ktorý je nevďačnosťou voči Bohu.
B: – Vzbudiť v deťoch: vďaku a lásku k Pánu Ježišovi,

- úctu ku krížu – znameniu našej spásy,
– túžbu chrániť sa hriechu.

6.5. *Ježiš žije*

- A: – Oboznámiť žiakov s udalosťou zmŕtvychvstania Ježiša Krista,
– poukázať na: – Ježišovo víťazstvo nad hriechom a smrťou,
– veľkonočnú nedeľu, najradostnejší deň v roku a pochopiť význam nedele – deň Pána.
B: – Vzbudiť v deťoch: – radosť z udalosti zmŕtvychvstania Ježiša Krista,
– vieru vo vzkriesenie mŕtvych,
– viesť žiakov ku kresťanskému prežívaniu nedele.

6.6. *Ježiš nám dáva nový život*

- A: – Oboznámiť žiakov s veľkonočnými symbolmi (paškál, baránok, socha zmŕtvychvstalého Krista).
B: – Umocniť v žiakoch: – radosť z Kristovho zmŕtvychvstania,
– nádej vo večný život.

6.7. *Ježiš odišiel k Otcovi*

- A: – Cez udalosť nanebovstúpenia vysvetliť: návrat Pána Ježiša k nebeskému Otcovi,
– Ježiš nám išiel pripraviť miesto,
– uvedomiť si, že Pán Ježiš s nami ďalej ostane až do konca sveta v každom človeku, v kostole, vo Svätom písme,
– poukázať na druhý príchod Pána Ježiša na konci sveta,
– vysvetliť nebo, pekló, očistec. Večný život v nebi si pripravujeme dobrými skutkami tu na zemi.
B: – Vieť deti k tomu, aby si uvedomovali prítomnosť Pána Ježiša v každom človeku,
– vzbudiť v deťoch: – túžbu po nebi, po stretnutí s Pánom Ježišom,
– ochoť prejavovať lásku Ježišovi v ľuďoch konkrétnymi skutkami.

6.8. Kostol

A: – Vysvetliť žiakom, že kostol je Boží dom a dom Božieho ľudu, v ktorom sa Božia rodina – Cirkev stretáva s Pánom Ježišom na oslavu nebeského Otca, – zariadenie kostola (bohostánok, večné svetlo, oltár, ambóna), správanie v kostole.

B: – Podnietiť žiakov: – k častej návšteve Pána Ježiša v bohostánku a účasti na svätej omši,
– k láske a úcte ku kostolu.

6.9. Deň s Ježišom

A: – Uvedomiť si, že prázdniny nie sú „prázdné dni“. Každý deň máme prežívať s Ježišom v srdci.

B: – Povzbudiť deti, aby sa snažili každý deň upevňovať svoje priateľstvo s Pánom Ježišom cez modlitbu a dobré skutky.

DRUHÝ ROČNÍK

Charakteristika 2. ročníka

Druhý ročník náboženskej výchovy upevňuje a rozvíja poznatky žiakov nadobudnuté v 1. ročníku. Rozširuje ich viac o poznatky z Ježišovho verejného účinkovania. Aplikuje ich na život žiakov a prostredie, v ktorom sa nachádzajú. Privádza žiakov k vytváraniu osobného vzťahu s Ježišom Kristom a osvojovaniu si jeho postojov v ich každodennom živote. Žiaci si tiež uvedomujú význam Cirkvi a svoje miesto v nej.

Prehľad učiva	Orientačný plán hodín
Boh, Stvoriteľ vecí viditeľných a neviditeľných.	5
Ježiš Kristus, pravý Boh a pravý človek	7
Ježiš, môj Priateľ a Učiteľ	7
Ježiš, náš Záchranca	7
Ježiš zostáva s nami	7
Spolu:	33

OBSAH, NAUČNÉ (A) A VÝCHOVNÉ (B) CIELE

1. Boh, Stvoriteľ vecí viditeľných a neviditeľných

1.1. Moje prázdniny

A: – Porozprávať sa s deťmi o ich zážitkoch z prázdnin,
– poukázať deťom na Božiu prítomnosť, starostlivosť a lásku v týchto zážitkoch.
B: – Vieť deti k vďačnosti za svet a ľudí okolo nás.

1.2. Pán Boh všetko stvoril pre nás

A: – Naučiť deti objavovať Boha a jeho lásku prostredníctvom stvorených vecí,
– uvedomiť si, že všetko, čo nás obklopuje, stvoril Boh pre nás,
– vedieť rozlišovať to, čo Boh stvoril priamo a čo tvorí človek s Božou pomocou.
B: – Oslavovať Boha a ďakovať mu za krásu stvorenia,
– chrániť prírodu a veci okolo nás.

1.3. Pán Bob, náš priateľ, stvoril aj nás

- A: – Predstaví deťom stvorenie človeka ako prejav Božej lásky, Boh mal veľkú radosť, keď stvoril človeka,
– rodičia nám dali telo a Boh nám dáva dušu,
– vysvetlí deťom pojem duše, ktorá odlišuje človeka od zvierat a neživej prírody.
B: – Vzbudiť v deťoch obdiv nad krásou človeka a Božou múdrosťou,
– mať úctu k svojmu telu, ktoré je chránom Duchu Svätého,
– vedieť správne využiť dary, ktoré sme od Boha dostali.

1.4. Človek môže robiť dobre aj zle, má slobodnú vôľu

- A: – Boh dáva človeku slobodu a rešpektuje ju,
– človek zneužil dôveru, ktorú mu dal Boh,
– sme schopní konať dobro aj zlo,
– naše svedomie ako vnútorný Boží hlas nám hovorí, čo je dobré a čo zlé.
B: – Viesť deti k premýšľaniu nad svojim konaním,
– vzbudiť v deťoch túžbu po konaní dobra.

2. Ježiš Kristus pravý Boh a pravý človek

2.1. Pán Bob nám predstavuje Ježiša

- A: – Predstaví deťom krst Pána Ježiša,
– Ježiš je Boží Syn,
– krstom sa aj my stávame Božími deťmi,
– Boh nás miluje ako svojho jednorodeného Syna.
B: – Viesť deti k úcte voči Ježišovi Kristovi ako Božiemu Synovi,
– vzbudiť u detí vďačnosť za milosť krstu a Božiu lásku v ňom prejavenuí,
– vedieť, že v krste sme dostali spolu s menom aj nebeského ochrancu,
– viesť deti k častej modlitbe „Otcie náš“.

2.2. Ako prišiel Ježiš

- A: – Predstaví deťom príbeh zvestovania a narodenia Ježiša Krista,
– Ježišovou matkou je Panna Mária,
– Ježiš je Boží Syn, jeho otcom je nebeský Otec.
B: – Viesť deti k otvorenosti voči Pánu Bohu, tak ako Panna Mária,
– naučiť deti modlitbu Zdravas' Mária,
– viesť deti k radosť z narodenia Božieho Syna.

2.3. Ježiš v dome svojho Otca

- A: – Predstaví Ježiša, ktorý túži byť v dome svojho Otca,
– kostol je domom nebeského Otca a Ježiša Krista,
– kostol je aj domom Božích detí,
B: – Vytráňať u detí lásku k Božiemu chrámu ako miestu stretnutia s nebeským Otcom,
– viesť deti k pravidelnej účasti na nedelňých bohoslužbách.

2.4. Ježiš si vyberá spolupracovníkov – apoštolov

- A: – Oboznamiť deti s Ježišovými spolupracovníkmi – apoštolmi,
– Ježiš potrebuje ľudí, ktorí budú tak ako on milovať Boha a ľudí.
B: – Privádzať deti k vďačnosti za dôveru, ktorú nám dáva Ježiš,
– viesť deti k spolupráci na Ježišom poslaní lásky.

2.5. V Ježišovi sa prejavuje Božia moc a dobrota

- A: – Ježiš ako Boží Syn môže konať skutky, ktoré sú pre človeka nemožné,
– Ježiš používa svoju moc na to, aby pomáhal ľuďom.
B: – Vzbudzovať u detí vieru v Ježiša Krista a jeho moc,
– vedieť sa v ťažkostiach obracať na Ježiša,
– pomáhať ľuďom tak ako Ježiš.

2.6. Ježiš, Pán života a smrti

- A: – Ježiš ako Boží Syn má moc kriesiť mŕtvych,
– v posledný deň Ježiš vzkriesi k životu všetkých ľudí.
B: – Viesť deti k modlitbe za chorých,
– navštevovať chorých príbuzných a priateľov a potešovať ich.

3. Ježiš, môj Priateľ a Učiteľ

3.1. Kto je Ježišov priateľ

- A: – Ježiš chce, aby sa každý človek stal jeho priateľom,
– Ježišov priateľ je ten, kto žije tak, ako to chce náš nebeský Otec.
B: – Pestovať u detí vďačnosť za Ježišovo priateľstvo voči nám,
– viesť deti k vytrvaniu dobrých priateľských vzťahov so všetkými,
– všímať si zvlášť tých, ktorí sú sami a opustení.

3.2. Ježiš nás učí milovať

- A: – Predstaví deťom Ježišovo prikázanie lásky k Bohu a ľuďom,
– Ježiš nám celým svojím životom ukazuje ako realizovať jeho prikázanie,
– naším blížnym je každý, kto potrebuje pomoc.
B: – Vzbudzovať u detí túžbu milovať tak ako Ježiš,
– vidieť okolo seba tých, ktorí potrebujú pomoc.

3.3. Boháč a Lazár

- A: – Na príklade „boháča a Lazára“ predstaví deťom prítomnosť biedy vo svete,
– predstaví sebecko ako opak lásky k blížnemu.
B: – Vedieť si všimnúť biedu okolo nás a vo svete,
– viesť deti k schopnosti podeliť sa o to, čo máme.

3.4. Ježišov priateľ sa rád modlí

- A: – Ježiš sa často modlí k svojmu Otcovi,
– predstaví deťom Ježišovu modlitbu.
B: – Viesť deti k osobnej modlitbe,
– učiť deti rozprávať sa s nebeským Otcom ako s naším najlepším priateľom,
– vzbudzovať u detí aj lásku k modlitbe, ktorú nás naučil Pán Ježiš – „Otcе náš“.

3.5. Ježišov priateľ rád odpúšťa

- A: – Ježiš odpúšťal aj svojim nepriateľom,
– Ježiš nám odpúšťa vždy, keď ho o to prosíme,
– Ježiš chce, aby sme aj my vedeli odpúšťať.
B: – Prosieť Ježiša o odpustenie, ak sme urobili niečo zlé,
– učiť deti odpúšťať a prosieť o odpustenie.

3.6. Ježiš chce každého zachrániť

- A: – Cez podobenstvo o dobrom pastierovi predstaví Ježišovu starostlivosť o človeka,
– Ježišovi záleží na každom jednom z nás.
B: – Vzbudzovať u detí vďačnosť a lásku k Ježišovi za jeho lásku k nám,
– viesť deti k láske a starostlivosti o slabších a opustených.

4. Ježiš, náš Záchranca

4.1. Ježiša chcú zabiť. Lučí sa s apoštolmi

- A: – Aj Ježiš má nepriateľov, ktorí ho chcú zabiť,
– na rozlúčku zanecháva Ježiš svojim priateľom Eucharistiu.
B: – Vzbudiť u detí túžbu po ustavičnom priateľstve s Ježišom,
– viesť deti k láske k svätej omši ako stretnutiu sa s Ježišovou láskou.

4.2. Utrpenie a smrť Pána Ježiša

- A: – Predstaví deťom Ježišovo utrpenie a smrť ako prejav jeho lásky k ľuďom,
– Ježiš trpel a zomrel za naše hriechy.
B: – Vzbudiť u detí úctu a vďačnosť za naše vykúpenie,
– vedieť prejavovať úctu pred krížom,
– učiť deti prijímať to, čo je pre ne neprijemné a ťažké ako kríž a obetovať to spolu s Ježišom za hriešnikov.

4.3. Vzkriesenie

- A: – Predstaví deťom udalosť Ježišovho vzkriesenia ako jeho víťazstvo nad zlom a smrťou,
– dobro je silnejšie ako smrť, láska je silnejšia ako nenávisť.
B: – Viesť deti k radosti z Ježišovho víťazstva nad smrťou,
– s Ježišovou pomocou aj my dokážeme zvíťaziť nad zlom okolo nás.

4.4. Čo je nebo?

- A: – Predstaví deťom Ježišov odchod do neba k Otcovi,
– nebo je našim domovom, kde nám Ježiš išiel pripraviť miesto a kde na nás čaká.
B: – Vzbudiť u detí túžbu po nebi a po stretnutí s Kristom,
– poukázať deťom na to, že láskou a priateľstvom s Ježišom môžeme už tu na zemi zažiť kúsok neba.

5. Ježiš zostáva s nami.

TRETÍ ROČNÍK

5.1. *Pán Ježiš ustanovil Petra za hlavu apoštolov*

- A: – Ježiš zveruje Petrovi starosť o svoju Cirkv tu na tejto zemi,
– Petrovým nástupcom a Ježišovým zástupcom na zemi je Svätý Otec,
– vedieť meno terajšieho Svätého Otca.
B: – Viesť deti k úcte a láske voči Svätému Otcovi,
– modliť sa za Svätého Otca a na jeho úmysly.

5.2. *Ježiš posielal Ducha Svätého*

- A: – Predstaviť deťom zoslanie Ducha Svätého,
– Ježiš nám posielal Ducha Svätého, aby nám pomáhal,
– Duch Svätý nás učí milovať Ježiša a nebeského Otca,
– Duch Svätý prebýva v našej duši.
B: – Učiť deti vytvárať si osobný vzťah k Duchu Svätému,
– prosiť Ducha Svätého o pomoc v ťažkostiach a o dar lásky k Bohu.

5.3. *Cirkev – Ježišova rodina dnes*

- A: – Predstaviť Cirkev ako Božiu rodinu, ktorú založil Ježiš,
– do Cirkvi patrí každý pokrstený,
– v Cirkvi je každý potrebný a má svoje miesto a svoju úlohu.
B: – Viesť deti k láske voči Cirkvi ako rodine, do ktorej všetci patríme,
– učiť deti zapájať sa do života Cirkvi.

5.4. *Cirkev – podobnosť o vinníci*

- A: – Cirkev je Ježišovo tajomné telo, Ježiš je vinník a my sme ratolesť,
– ak chceme byť v Cirkvi, potrebujeme žiť v ustavičnom priateľstve s Ježišom.
B: – Viesť deti k vytváraniu stále hlbšieho vzťahu s Ježišom.

5.5. *Ježiš nám zanechal znaky svojho priateľstva*

- A: – Predstaviť deťom znaky Ježišovho priateľstva,
– oboznámiť deti so základnými kresťanskými symbolmi.
B: – Všetko, čo sme sa o Ježišovi naučili, nás vedie k prehľbovaniu nášho priateľstva s ním,
– uchovávať si priateľstvo s Ježišom aj počas prázdnin.

Charakteristika 3. ročníka

Výučovanie náboženstva v 3. ročníku má priebežne pripravovať žiakov na prijatie sviatosti zmierenia a sviatosti Eucharistie. Tomu sú podriadené ciele v náučnej a výchovnej oblasti. Prípomienka krstu má pomôcť žiakom uvedomiť si dôstojnosť Božích deť a pochopiť dôležitosť krstu. Ten je základom na prijatie už spomínaných sviatostí.

Najväčšie prikázanie lásky, Desatoro sa žiakom neponúkajú len ako vedomosti, ale predovšetkým na to, aby sa stotožnili s ich podstatou.

Témy týkajúce sa svedomia majú naučiť deti základnej zručnosti hodnotiť svoje myšlienky, slová a skutky v spratovaní svedomia. V oblasti výchovných cieľov ich vedieme k tomu, aby dobro prijímali, konali a ďakovali zaň a zlo odmietali a dokázali ho ľutovať.

Prehľad učiva	Orientačný plán hodín
Som Božie dieťa	4
Božie dieťa nadovšetko miluje Boha	4
Božie dieťa žije životom lásky k blížnemu	5
Boh je milosrdný Otec	8
Ježiš je chlieb pre naše duše	8
Môj život s Ježišom	4
Spolu:	33

OBSAH, NAUČNÉ (A) A VÝCHOVNÉ (B) CIELE

1. Som Božie dieťa

1. *Sme Božie deti*

- A: – Vysvetliť deťom sviatosť krstu ako sviatosť znovuzrodenia z vody a z Ducha Svätého,
– poukázať na účinky krstu,

– uvedomiť si, že krst je veľký dar, ktorý Boh ponúka ľuďom pre ich večné šťastie.

B: – Vzbudiť v deťoch radosť a vďačnosť voči Bohu za dar sviatosti krstu,
– viesť deti k rozhodnutiu rozvíjať v sebe Boží život modlitbou, účasťou na svätej omši, dobrými skutkami,
– naučiť sa sedem sviatostí.

1.2. *Moje zriekam sa a verím*

A: – Uvedomiť si závažnosť kresťanských sľubov. Ich dodržiavaním v živote plníme svoje kresťanské poslanie,

– vysvetliť symboly krstu: kresná košielka – obliekli sme si Krista, kresná svieca – svetlo Kristovo.

B: – Vyvolať v deťoch túžbu: zostať verný Bohu zachovávaním kresťanských sľubov,
– konaním dobra a prenáhaním pokúšeni šíriť svetlo Pána Ježiša v mojom okolí,
– naučiť sa Vyznanie viery.

1.3. *Božie dieťa žije životom lásky*

A: – Predstaviť deťom Desat' Božích prikázaní ako desat' viet nebeského Otca pre šťastný život človeka,

– pochopiť, že: – Božie prikázania nás chránia a usmerňujú na ceste do neba,
– Desatoro je zahrnuté v Ježišovom najväčšom prikázaní (*Mk 12,28-31*),
– Božie dieťa dokazuje svoju lásku k Bohu láskou k ľuďom,
– vysvetliť, čo znamená: „milovať blížneho ako seba samého“.

B: – Uvedomiť si, že v Desatore sa prejavuje veľká starostlivosť nášho nebeského Otca o nás,

– naučiť sa Desat' Božích prikázaní a zachovávať ich,
– viesť deti k empatii – milovať blížneho ako seba samého.

2. Božie dieťa nadovšetko miluje Boha

2.1. *Milujeme Boha*

A: – Vysvetliť prvé Božie prikázanie,

– uvedomiť si, že najvyššiu úctu prejavujeme Bohu vtedy, ak mu dôverujeme,
– vysvetliť pojem: „nebudeš mať iných bohov okrem mňa“,
– vysvetliť druhé Božie prikázanie,
– vysvetliť, čo je hriechom proti druhému Božiemu prikázaniu.

B: – Viesť deti k dôvere v Boha v každej životnej situácii,

– povzbudzovať deti k úsilu viac poznávať Boha a prehlbovať vzťah k nemu cez modlitbu, účasťou na svätej omši, čítaním Biblie, ochotným počúvaním na hodinách náboženskej výchovy,

– prejavovať úctu Bohu častým ďakovaním za jeho dary a plnením jeho vôle,
– nerobiť si bôžikov z vecí, ktoré ma obklopujú, vedieť sa aj niečoho zriecť z lásky k Bohu,
– vyslovovať Božie meno a mená svätých s úctou.

2.2. *Spoločne oslavujeme Boha*

A: – Vysvetliť tretie Božie prikázanie,

– poukázať na nedeľu ako deň zasvätený Bohu – deň Pána: Pán Ježiš vstal z mŕtvych a zoslal Ducha Svätého,

– vysvetliť správne prežívanie nedele a prikázaných sviatkov v spoločenstve Cirkvi a v rodine,

– na udalosti dvanásťročného Ježiša (*Lk 2,41-49*) pochopiť, že sám Ježiš sa s radosťou zúčastňoval na spoločnej oslave Boha v chráme,

– pochopiť, že nedeľa je deň, keď máme väčšiu možnosť prejaviť lásku k Bohu a k blížnym.

B: – Pouvažovať nad prežívaním nedele a prikázaných sviatkov v rodine,
– viesť deti k účasti na svätej omši každú nedeľu a v prikázaný sviatok (prvé a druhé cirkevné prikázanie),

– vzbudiť v deťoch túžbu oslavovať nebeského Otca spolu s Pánom Ježišom a s celým farským spoločenstvom pri nedeľnej svätej omši a vo sviatok.

3. Božie dieťa žije životom lásky k blížnemu

3.1. *Láska medzi rodičmi a deťmi*

A: – Vysvetliť štvrté Božie prikázanie,

– uvedomiť si, že rodičov nám dal Pán Boh a cez nich sa o nás stará,

– vysvetliť, že: – rodičov si cítime tým, že ich poslúchame, pomáhame im a modlíme sa za nich,

– cítiť si máme každého, kto sa o nás stará.

B: – Pouvažovať, ako som sa doteraz správal k mojim rodičom, starým rodičom, učiteľom...

– viesť deti ku konkrétnym prejavom vďačnosti a poslušnosti voči rodičom

- a predstaveným,
- nabaďať deti ku každodennej modlitbe za rodičov.

3.2. *Chráňme si život*

- A: – Vysvetliť piate Božie prikázanie,
- pochopiť, že život a zdravie je vzácny dar od Pána Boha, preto si ho máme chrániť,
 - poukázať na Ježišov láskavý prístup k chorým (*Mt* 15,29-31),
 - vysvetliť, že vytváraním dobrých medziľudských vzťahov chránime život.
- B: – Porozmýšľať, aký mám postoj k svojmu zdraviu,
- viesť deti úcte k druhým ľuďom a ku každej forme života,
 - nabaďať deti k odpusteniu, neprechovávať v srdci hnev a nenávisť,
 - mať súcit s trpiacimi, navštíviť chorého.

3.3. *Chráňme čistotu tela a duše*

- A: – Vysvetliť šieste Božie prikázanie,
- na príbehu sv. Márie Goretti pochopiť veľkosť hodnoty čistoty,
 - uvedomiť si, že čisté srdce má v Božích očiach veľkú cenu a je zárukou šťastnej večnosti,
 - telo je chrám Ducha Svätého určený na oslavu Boha,
 - vysvetliť deviate Božie prikázanie,
 - pochopiť, že Boh týmto prikázaním zakazuje rozvod manželov, chráni narodené deti a šťastie rodiny.
- B: – Viesť deti k úcte k svojmu telu a k telu každého človeka,
- povzbudiť deti odmietať všetko, čo ohrozuje čistotu srdca cez naše zmysly,
 - nabaďať deti k prosebnej modlitbe o čisté srdce,
 - viesť deti ku každodennej modlitbe za svojich rodičov a modliť sa za kamarátov, ktorých rodičia sa rozviedli.

3.4. *Chráňme svet okolo nás*

- A: – Vysvetliť siedme Božie prikázanie,
- pochopiť, že Pán Boh dal stvorený svet do užívania všetkým ľuďom,
 - na postave sv. Františka a bohatého mladíka (*Mk* 10,21) vysvetliť, že veci tohto sveta nemajú byť naším cieľom, ale prostriedkom na dosiahnutie nebeského kráľovstva,
 - vysvetliť správny postoj k veciam súkromným a k veciam spoločným,
 - vysvetliť desiate Božie prikázanie.
- B: – Pestovať u detí lásku k prírode a úctu k tomu, čo vytvorili ľudia,

- všimnúť si vo svojom okolí ľudí, ktorí majú nedostatok a pomáhať im,
- vedieť sa podeliť, darovať, byť štedrý,
- vedieť sa uskromniť s tým, čo mám a netúžiť po veciach, ktoré patria inému.

3.5. *Hovoríme pravdu*

- A: – Vysvetliť ôsme Božie prikázanie,
- uvedomiť si, že reč je Boží dar a mám ho používať na dobro,
 - pochopiť, že Boh je Pravda a od nás tiež žiada hovoriť vždy pravdu, hoci pre to treba niekedy trpieť,
 - vysvetliť, čo je hriechom proti ôsmemu Božiemu prikázaniu,
 - poukázať na ovocie pravdy a na následky klamstva.
- B: – Pouvažovať, kde a ako používam dar reči,
- viesť deti k láske k pravde a k pravdovravnosti,
 - povzbudiť deti, aby si všimli na každom človeku aj dobré vlastnosti a hovorili o každom len dobre,
 - snažiť sa napraviť zlo, ktoré som spôsobil svojimi rečami.

4. Boh je milosrdný Otec

4.1. *Boh je milosrdný k hriešnikovi*

- A: – Na príbehu Zachēja (*Lk* 19,1-10) vysvetliť, že hriech je najväčšie zlo, lebo vzdďaluje človeka od Boha aj od ľudí,
- uvedomiť si, že Boh je nekonečne milosrdný a pomáha človekovi nájsť cestu späť,
 - vysvetliť deťom, že Ježiš s radosťou prichádza ku každému, kto úprimne koná pokánie,
 - vysvetliť cestu zmierenia s Bohom: spytovanie svedomia, úprimná ľútosť, predsa vzatie chrániť sa hriechu.
- B: – Vzbudiť v deťoch ľútosť na svojimi hriechmi a túžbu po stretnutí s Ježišom,
- viesť deti k pravidelnému spytovaniu svedomia a úprimnej ľúlosti,
 - chrániť sa príležitosť k hriechu, odporovať pokúšeniam,
 - spôsobené zlo napraviť konkrétnym dobrým skutkom.

4.2. Ježiš zomrel za naše hriechy

- A: – Uvedomiť si lásku nebeského Otca, ktorý tak miloval svet, že vydal svojho Syna za nás na smrť,
- uvedomiť si vážnosť hriechu, jeho následky,
 - poukázať na veľkosť Ježišovej lásky – On zomrel, aby sme my žili,
 - osvojiť si poznanie, že každé ľudské utrpenie má cenu, ak ho odovzdáme Bohu za svoju spásu a za spásu sveta.
- B: – Vzbudiť v deťoch vďačnosť k Ježišovi za jeho obetu za nás,
- povzbudzovať deti, aby z lásky k trpiacemu Ježišovi vedeli prijímať každodenné ťažkosti a sklamania bez šomrania,
 - viesť deti: – k úcte ku krížu – k znaku našej spásy, viedieť sa úctivo prežehnať,
 - k ľútosť nad hriechmi a k rozhodnutiu meniť svoj život k lepšiemu.

4.3. Podobenstvo o mánotratnom synovi

- A: – Na podobenstve (Lk 15, 11-32) vysvetliť, že hriech je nevďačnosť voči dobrému nebeskému Otcovi,
- uvedomiť si, čo hriechom strácame,
 - vysvetliť rozdiel medzi dokonalou a nedokonalou ľútosťou.
- B: – Zamyslieť sa nad sebou a nad svojím vzťahom k nebeskému Otcovi,
- vzbudiť si dokonalú ľútosť po spáchaní hriechu,
 - naučiť sa modlitbu ľútosť,
 - vzbudiť v deťoch túžbu milovať nebeského Otca a zostať v jeho láske.

4.4. Môj návrat z hriechov k nebeskému Otcovi

- A: – Na príbehu mánotratného syna predstaviť Boha ako milosrdného Otca,
- vysvetliť časti sviatosti zmierenia,
 - uvedomiť si, že nebeský Otec nám vo sviatosti zmierenia vracia, čo sme hriechom stratili.
- B: – Vzbudiť v deťoch dôveru k Bohu, ktorý je ochotný vždy nám odpustiť,
- rozhodnúť sa uznať svoj hriech, oľutovať ho a konať pokánie,
 - dať si konkrétne predsavzatie, v čom chcem byť oteraz lepší.

4.5. Sviatosť zmierenia je Božím darom

- A: Vysvetliť deťom, že hriech je chorobou duše,
- na príbehu uzdravenia ochmutného človeka (Mk 2,3-12) si uvedomiť, že Ježiš prišiel medzi nás, aby uzdravil naše duše z hriechov,
 - vysvetliť ustanovenie sviatosti zmierenia – veľkonočný dar Pána Ježiša.

- B: – Vyjadriť vďaku Pánu Ježišovi za dar sviatosti zmierenia,
- túžiť po uzdravení z hriechov vo sviatosti zmierenia,
 - chrániť sa hriechu a pripravovať sa na stretnutie s Ježišom.

4.6. Na ceste zmierenia s nebeským Otcom

- A: – Na postave mýtnika vysvetliť správny postoj človeka pred Bohom,
- vysvetliť priebeh a spôsob sviatosti zmierenia podľa Ordo Penitenciae,
 - pochopiť, že vo sviatosti zmierenia sa zmierujeme s nebeským Otcom a celou Cirkvou.
- B: – Uznať svoju hriešnosť a osvojiť si postoj pokory pred Bohom,
- pred sviatosťou zmierením odprosiť všetkých, ktorým som ublížil,
 - urobiť si dôkladné spytovanie svedomia.

5. Ježiš je živý chlieb pre naše duše

5.1. Ježiš slubuje duchovný pokrm

- A: – Na základe udalosti zázračného nasýtenia chlebom a Ježišovej reči o eucharistickom chlebe poukázať na Božiu starostlivosť o pokrm nielen pre telo, ale aj pre dušu človeka,
- uvedomiť si, že Ježiš chce byť pokrmom pre naše duše, aby nás posilňoval na ceste k nebeskému Otcovi,
 - vysvetliť deťom, že Ježiš je Pravda a preto máme veriť všetkým jeho slovám.
- B: – Povzbudiť deti vo viere v Ježiša, ktorý má moc stať sa pokrmom pre naše duše,
- vzbudiť v deťoch túžbu po Pánu Ježišovi v Eucharistii,
 - vrúcnejšie sa modliť modlitbu Otce náš, zvlášť prosbu „chlieb nás každodenný daj nám dnes“,
 - všimnúť si potreby ľudí ako Pán Ježiš a viedieť sa podeliť aj s malom.

5.2. Posledná večera

- A: – Poukázať na pravdivosť slov Pána Ježiša: Ježiš nám dáva svoje telo a krv za pokrm,
- uvedomiť si, že: – Pán Ježiš sa z lásky k nám stal obetným Baránkom i pokrmom,
 - Eucharistia je živý Pán Ježiš pod spôsobom chleba a vína,
 - vysvetliť odovzdanie moci premieňať a kňazskú postupnosť.
- B: – Vzbudiť v deťoch vďačnosť voči Pánu Ježišovi za ustanovenie Eucharistie,

- upevniť v deťoch vieru v prítomnosť Pána Ježiša v Eucharistii,
- viesť deti k pravej úcte a poklone voči Svätosti Oltárnej,
- vážiť si kňazov a často sa za nich modliť.

5.3. *Svätiá omša*

- A: – Vysvetliť zmysel Ježišovej obety na kríži,
- pochopiť, že posledná večera a Ježišova obeta sa sprítomňuje tajomným spôsobom pri každej svätej omši,
 - poukázať, že cieľom svätej omše je oslava nebeského Otca a naše posvätenie,
 - pochopiť, že svätá omša je stredobodom nášho kresťanského života.
- B: – Viesť deti k hlbšiemu pochopeniu tajomstva svätej omše,
- tešiť sa na stretnutie s Pánom Ježišom pri svätej omši a zapájať sa do liturgie,
 - túžiť po duchovných daroch, ktoré nám nebeský Otec udeľuje v mene Pána Ježiša pri svätej omši.

5.4. *Vo svätej omši počúvame Božie slovo*

- A: – Predstaviť deťom prvú časť svätej omše – Bohoslužbu slova,
- uvedomiť si, že v Bohoslužbe slova hovorí k nám Boh cez čítanie, žalm a Evanjelium,
 - pochopiť, že Pán Ježiš chce, aby sme Božie slovo nielen počúvali, ale podľa neho žili.
- B: – Pred svätou omšou sa sústrediť a pripraviť svoje srdce na prijatie Božieho slova,
- pri počúvaní Božieho slova rozmyšľať, čo mi hovorí Boh,
 - rozhodnúť sa odpovedať na Božie slovo konkrétnymi skutkami.

5.5. *Vo svätej omši slávim Eucharistiu*

- A: – Vysvetliť časti bohoslužby obety: príprava obetných darov, eucharistická modlitba – premenenie,
- upriamiť pozornosť detí na slová premenenia,
 - uvedomiť si, že my sami sa máme stať obetným darom, ktorý chce Boh premeniť,
 - vysvetliť deťom, čo znamená činná účasť na svätej omši.
- B: – Viesť deti k tomu, aby s obetnými darmi vedeli odovzdať Bohu seba samých, svoje radosti a bolesti,
- byť pozorný pri slovách premenenia a klaňať sa Pánu Ježišovi na oltári,
 - naučiť sa odpovede veriacich.

5.6. *Vo svätej omši prijímame Eucharistiu*

- A: – Pochopiť, že v Eucharistii prijímame Pána Ježiša, aby sme z neho žili a čím viac sa mu podobali,
- prijímaním Eucharistie sa zjednocujeme s Ježišom i navzájom medzi sebou a vytvárame rodinu bratov a sestier,
 - vysvetliť, že plnú účasť na svätej omši máme vtedy, ak Ježiša nielen počúvame, ale ak ho aj prijímame vo Svätosti oltárnej,
- B: – Vzbudiť v deťoch túžbu po časťom prijímaní Pána Ježiša v Eucharistii, aby sme z neho čerpali silu po celý deň,
- prehlbovať osobný vzťah s Ježišom a prežívať jeho prítomnosť,
 - pestovať v deťoch vzťah k svojmu farskému spoločenstvu a posilňovať spojenie s ním účasťou na obetnej hostine.

6. *Môj život s Ježišom*

6.1. *Deň môjho prvého prijatia Eucharistie*

- A: – Oboznámiť deti, že vrcholom slávnosti prvého svätého prijímania je ich stretnutie s Ježišom v Eucharistii,
- na základe textu (*Mk* 10,13-16) poukázať na lásku Pána Ježiša k deťom,
 - vysvetliť deťom, že najlepšia príprava na sväté prijímanie je čisté srdce (máme si pripraviť nielen svoj zovňajšok, ale najmä svoje vnútro).
- B: – Pripraviť sa na prijatie Ježiša dobrou svätou spoveďou,
- vzbudiť v deťoch radosť a očakávanie Pána Ježiša,
 - po svätom prijímaní vyjadriť Ježišovi svoju vďaku v osobnej modlitbe,
 - uvedomovať si Ježišovi prítomnosť po celý deň.

6.2. *Ježiš ostáva s nami*

- A: – Na základe textu (*Jn* 15,5-9) deťom vysvetliť, že naše spojenie s Ježišom je nevyhnutné pre náš šťastný život,
- poukázať na ustavičnú prítomnosť Pána Ježiša vo Svätosti oltárnej,
 - uvedomovať si, že Ježiš v Eucharistii chce byť stále s nami, aby nám vlieval Boží život.
- B: – Vzbudiť v deťoch túžbu spájať sa s Ježišom častým svätým prijímaním a prinášať ovocie dobrego života,
- nájsť si čas na poklonu Pánu Ježišovi vo Svätosti oltárnej,
 - rozhodnúť sa nevynechať svätú omšu v nedeľu a v prikázaný sviatok.

6.3. Milovať ako Ježiš

- A: – Na základe textu (*Mt* 5,13-16) vysvetliť, že každý kresťan má poslanie byť svetlom a soľou pre tento svet,
 – na príklade svätých (Dominik Savio, Mária Gorettiová, Pius X.) poukázať, ako častým prijímaním Eucharistie dokázali milovať ako Ježiš,
 – uviesť si, že Ježiš je svetlo sveta a len v spojení s ním sa staneme aj my svetlom pre ľudí v našom okolí.
 B: – Vzbudiť v deťoch: - túžbu pomáhať Ježišovi, aby sa svetlo jeho lásky šírilo tam, kde žijú,
 – rozhodnúť byť verný Ježišovi a často ho prijímať do svojho srdca,
 – vykonať každý deň konkrétny skutok lásky, každého milovať a každému odpúšťať.

TVRTÝ ROČNÍK

Charakteristika 4. ročníka

Štvrtý ročník náboženskej výchovy nadväzuje na poznatky žiakov nadobudnuté v predchádzajúcich ročníkoch a tieto ďalej prehľbuje a rozvíja. V tomto ročníku sa pozornosť venuje životu Cirkvi ako Božieho ľudu, sviatostiam a liturgii. Cieľom tohto ročníka bude prehľbovanie náboženských vedomostí a zároveň pozyvanie žiakov k stále aktívnejšiemu prežívaniu viery prostredníctvom sviatostného a liturgického života v Cirkvi.

Prehľad učiva	Orientačný plán hodín
Cirkev – Boží ľud. Štruktúra Cirkvi	6
Svätá omša. Liturgické predmety, rúcha, úkony.	
Spev pri bohoslužbách	10
Sviatosť a sväteniny	8
Liturgický rok	6
Úcta k svätým a život modlitby	3
Spolu:	33

OBSAH, NAUČNÉ (A) A VÝCHOVNÉ (B) CIELE

1. Cirkev – Boží ľud. Štruktúra Cirkvi

1.1. Stretnutia

- A: – Prostredníctvom zážitkov z prázdnin priviesť deti k dôležitosti života v spoločenstve,
 – rozlíšiť stretnutia náhodné, plánované a nutné pre život,
 – uviesť si, že najkrajšie stretnutie je stretnutie s Kristom uprostred.
 B: – Naučiť deti tešiť sa z príjemných stretnutí s ľuďmi,
 – uviesť si Ježišovu prítomnosť v stretnutiach.

1.2. Boží ľud

- A: – Poukázať na rozdiel medzi prirodzenou a duchovnou rodinou (Cirkev),
– sprostredkovať základné vedomosti o vzniku Cirkvi a poukázať na jej pokračovanie v dnešných časoch a sprítomnenie vo farnosti.
B: – Viesť deti k vďačnosti za dar duchovnej rodiny (Cirkvi), do ktorej patria,
– privádzať deti k aktívnemu zapájaniu sa do života farnosti.

1.3. Ježiš a Peter

- A: – Zakladateľom a neviditeľnou hlavou Cirkvi je Pán Ježiš,
– Ježišovým zástupcom a viditeľnou hlavou Cirkvi na zemi je Peter a jeho nástupcovia – pápeži,
– oboznámiť deti s postavou súčasného pápeža.
B: – Vytvárať pozitívny vzťah ku Svätému Otcovi, modliť sa za neho a na jeho úmysly.

1.4. Kňazstvo

- A: – Predstaviť biskupov, kňazov a diakonov ako pokračovateľov Kristovej moci v Cirkvi,
– oboznámiť deti s postavou miestneho biskupa a kňaza ich farnosti.
B: – Viesť deti k dôvere a láske k miestnemu biskupovi, ako aj svojmu duchovnému otcovi.

2. Svätá omša. Liturgické predmety, rúcha, úkony. Spev pri bohoslužbách

2.1. Kostol

- A: – Predstaviť kostol ako Boží dom a miesto zhromaždenia Božieho ľudu,
– oboznámiť deti s interiérom kostola (veľmi vhodná je priama návšteva kostola).
B: – Vzbudzovať v deťoch lásku k Božiemu chrámu a jeho pravidelnému navštevovaniu,
– povzbudzovať deti k úcte ku kostolu ako domu modlitby a k dôstojnému správaniu sa v ňom.

2.2. Obety

- A: – Poukázať na rôzne formy obety prítomné v ľudskom živote,
– predstaviť deťom cieľ obety (pomoc, odprosenie, vďaka, oslava, prosba),
– porovnať starozákonné obety s ich prechodom do novozákonnej obety.
B: – Vzbudiť v deťoch zmysel pre obetu v ich živote,
– vedieť objaviť ťažkosti v ich osobnom živote a premieňať ich so zameraním na určitý cieľ.

2.3. Boboslužba slova

- A: – Vysvetliť deťom zmysel úvodných obradov, ktoré nás pripravujú na stretnutie s nebeským Otcom,
– poukázať deťom na to, že v Božom slove sa nám prihovára sám Boh.
B: – Naučiť deti vytvárať si správny postoj pred Bohom, pripraviť si srdce na stretnutie s ním,
– privádzať deti k aktívnemu počúvaniu Božieho slova,
– učiť sa aktualizovať Božie slovo v živote.

2.4. Boboslužba obety – príprava obetných darov

- A: – Vysvetliť bohoslužbu obety ako druhú časť svätej omše,
– vysvetliť symboly chleba a vína,
– vysvetliť jednotu Božieho ľudu prostredníctvom chleba a vína.
B: – Učiť sa spájať naše obety s obetou chleba a vína,
– pomôcť deťom prežívať svätú omšu ako možnosť obetovania ťažkostí a radostí svojho života.

2.5. Boboslužba obety – premenenie, eucharistická modlitba

- A: – Vysvetliť deťom, že eucharistická modlitba a premenenie sú vrcholom svätej omše,
– predstaviť deťom, za čo všetko vzdávame Bohu vďaky.
B: – Viesť deti k sústredenému prežívaniu chvíle premenenia,
– vedieť oslavovať Boha za všetko veľké, čo robí v našom živote.

2.6. Boboslužba obety – prijímanie

- A: – Predstaviť obrad pokoja ako otváranie sa pre prijatie Božieho pokoja a prinášanie pokoja do samotného spoločenského ľudu,
– predstaviť Eucharistiu ako pokrm pre dušu a tiež ako spôsob nášho zjednotenia sa s Kristom, ako aj medzi sebou navzájom.

- B: – Vzbudzovať v deťoch túžbu po čo najčastejšom prijímaní Eucharistie,
 – povzbudzovať deti k tomu, aby sa stávali tvorcami pokoja medzi svojimi kamarátmi.

2.7. Boboslužobné predmety a rúcha

- A: – Predstaviť deťom základné boboslužobné predmety a rúcha, ktoré sa používajú pri liturgických sláveniach (tu je znova vhodná návšteva kostola s konkrétnym predstavením),
 – vysvetliť symboliku niektorých liturgických predmetov a tiež farieb boboslužobných rúch.
 B: – Viesť deti k úcte k boboslužobným predmetom,
 – učiť deti starostlivosť o vlastné telo a dušu, ktoré majú byť oslavou Pána.

2.8. Úkony v liturgii

- A: – Vysvetliť deťom jednotlivé liturgické úkony a ich symboliku,
 – poukázať na potrebu oslavovať Boha celým telom.
 B: – Učiť deti zapájať do jednotlivých úkonov nielen svoje telo, ale predovšetkým srdce,
 – povzbudiť deti k používaniu niektorých liturgických úkonov aj v osobnej modlitbe.

3. Sviatosti a sväteniny

3.1. Spevy pri boboslužbách

- A: – Vysvetliť deťom význam spevu a hudby v liturgii,
 – poukázať na prítomnosť spevu a hudby pri oslave Boha už v SZ.
 B: – Učiť deti vyjadrovať svoje city – radosť, smútok atď. pomocou spevu adresovaného nebeskému Otcovi,
 – povzbudzovať deti k aktívnemu zapájaniu sa do spevov počas svätej omše.

3.2. Krst

- A: – Cez symboliku vody vysvetliť deťom potrebu krsťu pre náš duchovný život,
 – vysvetliť deťom, kto môže krsťiť a ako sa krsťiť,
 – poukázať na význam krsťu a jeho účinky v živote človeka.
 B: – Pomôcť deťom uvedomiť si, čo znamená sviatosť krsťu v našom živote,
 – povzbudiť deti k životu zodpovedajúcemu krsťným záväzkom,
 – viesť deti k vďačnosti za tento dar.

3.3. Sviatosť birmovania

- A: – Vysvetliť deťom význam tejto sviatosti pre náš život,
 – prostredníctvom turčínnych udalostí poukázať na pôsobenie Ducha Svätého v našom živote a v živote Cirkvi.
 B: – Vzbudiť v deťoch túžbu po prijatí tejto sviatosti,
 – učiť ich už teraz prosiť o dar Ducha Svätého pre náš život a pre vydávanie svedectva.

3.4. Dar odpustenia hriechov

- A: – Priblížiť deťom tragédiu ľudského hriechu s jeho osobným, ale aj spoločenským dosahom,
 – pripomenúť im udalosť ustanovenia sviatosti zmierenia, ako aj jej obrad,
 – poukázať na význam tejto sviatosti v živote kresťana.
 B: – Vzbudzovať v deťoch túžbu po častom prijímaní tejto sviatosti,
 – učiť deti ceste pokánia, ktorá spočíva v túžbe napraviť zlo, ktoré sme zapríčinili hriechom a viacej nehréšiť.

3.5. Pomazanie chorých

- A: – Vysvetliť deťom zmysel sviatosti pomazania chorých a jej účinky,
 – zdôrazniť, že táto sviatosť sa neudeluje iba pred smrťou, ale v každej ťažkej chorobe na posilu,
 – priblížiť im obrad, v ktorom sa táto sviatosť vysluhuje.
 B: – Formovať v deťoch správny postoj k tejto sviatosti,
 – učiť deti obetovať svoje choroby a ťažkosti a spájať ich s Ježišovým utrpením,
 – modliť sa za chorých a trpiacich.

3.6. Sviatosť manželstva

- A: – Predstaviť deťom zmysel kresťanského manželstva,
 - vysvetliť obrad sviatosti manželstva s jeho symbolmi.
- B: – Predstaviť deťom správnu kresťanskú rodinu,
 - modliť sa za rodičov a pomáhať im.

3.7. Svätieniny

- A: – Vysvetliť deťom rozdiel medzi sviatosťami a sväteninami,
 - predstaviť deťom rôzne formy kresťanských požehnaní a svätení,
 - venovať špeciálnu pozornosť kresťanskému pohrebu ako svätenine.
- B: – Formovať v deťoch správny postoj k sväteninám,
 - vedieť si vyprosiť rodičovské požehnanie.

4. Liturgický rok

4.1. Vianočný okruh – adventné a vianočné obdobie

- A: – Predstaviť deťom zmysel adventného a vianočného obdobia s ich symbolikou,
 - oboznámiť deti s historickými udalosťami Ježišovho narodenia (miesto, čas, prostredie).
- B: – Učiť deti pripravovať sa na príchod Pána Ježiša do našich síd,
 - vedieť prinášať radosť iným svojím životom alebo nejakým darom.

4.2. Veľkonočný okruh – pôstne a veľkonočné obdobie

- A: – Predstaviť deťom zmysel pôstneho a veľkonočného obdobia s ich významom pre náš život,
 - poznať základné udalosti tohto obdobia, predovšetkým udalosti veľkonočného trojdňa a vysvetliť ich základné symboly.
- B: – Vzbudzovať v deťoch pocit vďačnosti za dar vykúpenia a viery v zmŕtvychvstanie,
 - uvedomiť si, že láska dokáže prekonať aj utrpenie a smrť,
 - učiť sa prijímať a s láskou prekonávať ťažkosti v našom živote spolu s Ježišom.

4.3. Celoročné obdobie

- A: – Vysvetliť deťom podstatu tohto obdobia s dôrazom na jeho centrum, ktorým je nedeľa,
 - vysvetliť význam slávnosti, sviatkov a spomienok, ktoré sú prítomné v tomto období.
- B: – Učiť deti správne mu kresťanskému sláveniu nedele,
 - viesť ich k správne mu vytváranu vzťahu k svätým (poznať, uctievať, nasledovať).

4.4. Príkázané sviatky

- A: – Oboznámiť deti s prikázanými sviatkami v priebehu liturgického roka a porozprávať im o nich,
 - vedieť ich rozdeliť na sviatky Pána, sviatky Panny Márie a svätých.
- B: – Viesť deti k správne mu sláveniu týchto sviatkov,
 - učiť deti prehlbovať svoju vieru prostredníctvom týchto centrálnych sviatkov.

5. Úcta k svätým a život modlitby

5.1. Panna Maria

- A: – Vysvetliť deťom miesto Panny Márie v našom kresťanskom živote,
 - predstaviť im hlavné udalosti zo života Panny Márie, jej miesto v živote Cirkvi.
- B: – Prehlbovať v deťoch správny vzťah k Panne Márii ako našej nebeskej Matke,
 - naučiť sa nejakú novú modlitbu k Panne Márii a túžiť ju nasledovať.

5.2. Modlitba

- A: – Prehliť v deťoch podstatu kresťanskej modlitby a jej potrebu pre duchovný život,
 - predstaviť rôzne druhy a spôsoby modlitby.
- B: – Prehlbovať v deťoch vzťah k modlitbe ako k rozhovoru s nebeským Otcom,
 - uvedomiť si, že Boh ma počuje, aj keď sa mu prihováram vo svojom srdci bez slov.

PRVÝ ROČNÍK

DRUHÝ ROČNÍK

TŘETÍ ROČNÍK

ČTVRTÝ ROČNÍK
